

PRIGODNO OBILJEŽEN NACIONALNI DAN ZAŠTITE NA RADU

Na inicijativu Saveza samostalnih sindikata Hrvatske, g. Borisa Jureše, te uz podršku Gospodarsko-socijalnog vijeća Hrvatski sabor je 1. lipnja 2007. godine donio Odluku o proglašenju „Nacionalnog dana zaštite na radu“ (N.N., br. 61/07.) te je navedenom odlukom 28. travnja proglašen Nacionalnim danom zaštite na radu.

U povodu njegova obilježavanja 24. travnja 2013. Savez samostalnih sindikata Hrvatske i Koordinacija SSSH zaštite na radu organizirali su u Radničkom domu Konferenciju „Zajedno u sustavu zaštite na radu – prevencijom do zdravog i sigurnog radnog mjesta“. O temi su govorili Mladen Novosel, predsjednik SSSH, Ljubomir Pintarić, predsjednik Koordinacije SSSH zaštite na radu, Admira Ribičić, pravna savjetnica Hrvatske udruge poslodavaca, Marija Zavalić, ravnateljica Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i Nenad Puljić, voditelj Službe nadzora u području zaštite na radu Državnog inspektorata, dok je ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mrsić prezentirao teze za izradu Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti na radu na osnovi provedene procjene učinaka propisa.

Prema neslužbenim podacima Državnog inspektorata lani je evidentirano ukupno 1096 teško ozlijeđenih radnika i 33 poginulih na radu. Broj teško ozlijeđenih radnika zadnjih je godina neprestano u padu (2008. godine bilo je gotovo 400

teško ozlijeđenih više nego lani), dok je broj smrtnih slučajeva već godinama otprilike isti.

Među poginulima i dalje je najviše radnika u građevinarstvu, lani ih je bilo 10, no u zadnje vrijeme broj smrtno stradalih građevinaca pada, a povećava se broj poginulih u prerađivačkoj industriji.

Državni inspektorat lani je zabilježio ukupno 4148 prekršaja iz područja zaštite na radu, te je kazneno prijavio 63 prekršitelja.

Dan zaštite na radu prigodno je obilježen i 26. travnja 2013. godine u kinodvorani Gospodarskog kluba pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava. Gospođa Marija Zavalić, predsjednica Nacionalnog vijeća zaštite na radu podsjetila je na 120 godina dugu tradiciju zaštite na radu za koju je zaslužan dr. Andrija Štampar. Čestitala je Dan zaštite na radu i istaknula da taj dan traje 365 dana te je odana počast poginulim radnicima na radu minutom šutnje. U povodu Nacionalnog dana zaštite na radu godišnju nagradu za životno djelo primila je Jadranka Mustajbegović, profesorica Medicinskog fakulteta i stručnjakinja na području medicine rada. Uz ostale zasluge, na njezinu inicijativu 1996. godine, osnovan je Zavod za medicinu rada u Zagrebu. „Specijalisti medicine rada najvažnije su što će na tom polju trajno ostati“, istaknula je prof. Mustajbegović.

“Naši mladi specijalisti medicine rada i sporta, s područja zaštite zdravlja na radu, mladi kolegice i kolege koji se pridružuju i prepoznaju ovo izrazito važno područje. Uvijek sam znala govoriti, dok su nas plašili MMF-om, nitko nas neće spasiti, samo ljudi koji žive i rade u ovoj zemlji. Pa nek' nam je sretno”, poručila je ovogodišnja laureatkinja na dodjeli nagrade.

Nakon toga ministar je iznio teze za izradu Nacrta prijedloga Zakona o zaštiti na radu i otvorio raspravu za pitanja zainteresiranih sudionika.

Zakon će biti popraćen nizom pratećih pravilnika (15). Cilj mu je povećati međusobnu suradnju svih sudionika, medicine rada, poslodavaca, stručnjaka zaštite na radu, radnika i njihovih predstavnika, smanjiti broj ozljeda na radu za 5 % godišnje do 2016. godine, smanjiti broj profesionalnih bolesti za 10 % godišnje do kraja 2016. godine, predložiti mjere za smanjenje pobola među onima koji nisu oboljeli, i to za 10 % u petogodišnjem razdoblju (primarna prevencija), a kod oboljelih predložiti mjere za održavanje radne sposobnosti.

Osim toga, cilj je i povećati savjetodavno djelovanje inspektora rada, redefinirati inspekcijske mjere, te povećati nadzor nad stručnošću i zakonitošću rada pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za poslove zaštite na radu. U važećem Zakonu o zaštiti na radu nedostaju odredbe o mjerama zaštite radnika od psihosocijalnih rizika i psihofizioloških napora na radu (stres, uznemiravanje, verbalni i drugi napadi na radnike, monotoni poslovi, normirani rad i sl.). Ministar rada i mi-

rovinskog sustava Mirando Mrsić najavio je da će od početka iduće godine Hrvatska imati novi Zakon o zaštiti na radu koji bi trebao poboljšati učinkovitost sustava i smanjiti broj ozljeda i smrtnih slučajeva na radu.

Sadašnji zakon, koji je u primjeni od 1997. godine, pokazao se neučinkovitim upravo u nastojanju da smanji broj ozljeda i smrtnih slučajeva, jer je u razdoblju od 1997. do 2011. zabilježeno 317.774 ozljeda na radu, a između 1997. i 2010. čak 734 poginulih radnika, rekao je ministar.

Novi zakon predviđa da će osobe ovlaštene za zaštitu na radu morati imati licencu koja će se obnavljati svakih nekoliko godina, kao i uporabu sustava Data Collector koji će prikupljati, obrađivati i interpretirati sve podatke vezane uz ozljede na radu.

Zakonom se troškovi zaštite na radu definiraju isključivo kao troškovi poslodavca tako da su radnici oslobođeni bilo kakvih davanja, te nastoji zaštititi posebno osjetljive skupine radnika. “To neće povećati njihove namete. Ono što želimo ovim zakonom pokazati jest da je zaštita na radu obveza poslodavca i on to mora ispoštovati. Novi zakon će dovesti do toga da zaštita na radu bude na većoj razini nego što je sada u Hrvatskoj”, zaključio je Mrsić. Najavio je i da će ubrzo biti donesen zakon o mobingu.

„Prva verzija Nacrta će pred socijalne partnere već u svibnju 2013. godine“, najavio je resorni ministar Mirando Mrsić.

*Baraba Gordana, prof.
ZIRS d.d., Zagreb*